

STEENBREEK ADVISEERT

De jury hecht grote waarde aan het verbeteren van de biodiversiteit en de sociale cohesie in wijken. In de uitgevoerde projecten kan nog wel meer aandacht worden geschonken aan de gevolgen van het veranderende klimaat. Het jaarlijkse aantal tropische dagen in Nederland is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Langdurige hitte kan bij mensen gezondheidsklachten veroorzaken. Met de vergrijzing van de bevolking en het beleid om langer thuis te blijven wonen, zijn ouderen bijzonder kwetsbaar en helemaal wanneer ze alleenstaand zijn. Niet alleen gemeenten staan hiervoor aan de lat ook bewoners in de wijk kunnen hierin een rol vervullen.

STEENBREEK CONCLUDEERT

De jury concludeert dat Groengroep Groen Noord Zuid een voorbeeld is van een geslaagd bewonersinitiatief. De schoonheid zit in het verbinden van bewoners door bewoners en het gezamenlijk eigenaarschap. Heel veel kleine projecten bij elkaar zorgen uiteindelijk ook voor het vergroenen van de buurt. En levert daarnaast ook nog een bijdrage aan het klimaatbestendig maken van Leiden, elkaar weer beter leren kennen en een gezonde leefomgeving voor mens en dier. De bewonersgroep is ondertussen groenverslaafd en gaat daarom weliswaar soms een 'beetje stout' vol passie verder met het vergroenen van de buurt. Met het enthousiasme van de leden van de Groengroep gaat dat zeker goedkomen. En al helemaal wanneer de kennis wordt gedeeld met andere bewonersinitiatieven in de stad en het een samenspel tussen bewoners en gemeente goed blijft verlopen. Samen bereik je meer.

Namens de jury

Margot Ribbeink
voorzitter

Samen zorgen voor een groene, klimaatbestendige en gezonde leefomgeving

SAMENVATTEND

De jarenlange en toeloopende inzet van Groengroep Groen Noord Zuid is bijzonder te noemen, zeker aangezien tien jaar geleden nog maar weinig mensen bewust waren van de noodzaak voor meer groen. De pioniers van de Groengroep hebben het stap van stap met heel veel kleine projecten voor elkaar gekregen om de eigen buurt tot een groene stadsoase te ontwikkelen. Daarom heeft de jury unaniem besloten dat Groengroep Groen Noord Zuid uit Leiden een terechte winnaar is van de Steenbreek Trofee 2022 in de categorie maatschappelijke initiatieven.

Juryrapport

STEENBREEKTROFEE 2022

CATEGORIE MAATSCHAPPELIJKE INITIATIEVEN

GROENGROEP GROENNOORD ZUID LEIDEN

Stichting Steenbreek organiseert de prijsvraag voor de Steenbreektrofee om innovatieve voorbeelden te laten zien waarbij groen en water op een praktische manier worden benut en die illustreren waar Steenbreek voor staat. Dit zijn initiatieven die betrekking hebben op onder meer de bevordering van de biodiversiteit, gezondheid en sociale cohesie en een positieve bijdrage leveren aan klimaatadaptatie. Deze projecten dienen weer als inspiratie en voorbeeld voor anderen.

Bij Stichting Steenbreek aangesloten gemeenten, waterschappen, provincies en partners kunnen meedingen naar de Steenbreektrofee. In 2022 werden 13 mooie en zeer diverse projecten voor deelname ingezonden. De jury heeft uit de inzendingen in juni 2022 zes projecten genomineerd waaronder het project van Groengroep Groen Noord Zuid uit Leiden. Dinsdag 26 juli 2022 ging de jury tijdens een digitaal overleg nog wat dieper in gesprek met de initiatiefnemer(s) om mede na het bekijken van het ingezonden filmpje te komen tot een eindoordeel.

De jury van de Steenbreektrofee bestaat uit professionals die elk hun eigen specialisme en kennis hebben.

- **Margot Ribberink**
Voorzitter jury
- **Robert Graat**
Staatsbosbeheer
- **Ans Hobbelink**
AVVN samen natuurlijk tuinieren
- **Madeleen Helmer**
Klimaatverbond Nederland
- **Henk Kuijpers**
Stadswerk
- **Thijs van Mierlo**
LSA Bewoners
- **Jaap Toet**
Gemeente Utrecht

HET PROJECT

Bewoonster Grace kwam zo'n twaalf jaar geleden wonen in de wijk Groen Noord Zuid in Leiden. En het viel haar op dat het stil was in de straat: geen mus te horen of te zien. Als groenliefhebber zag ze dat er nauwelijks een groene leefomgeving was voor veel soorten dieren. Eerst werd de eigen tuin omgetoverd in een vogeloase. Daarna verder om te bekijken hoe de straat, buurt en zelfs heel de wijk kon worden vergroend.

2010 was door de Verenigde Naties uitgeroepen tot Internationaal jaar van de biodiversiteit. Een mooi moment voor Grace en diverse buurtbewoners om van start te gaan met een reeks van kleine vergroeningsacties.

In de wijk zijn zo'n 35 regentonnen geplaatst en het was een uitdaging om smalle en hoge watertonnen te vinden die perfect passen in de Leidse straatjes. Een slingerpad is aangelegd waardoor een groene verbinding ontstaat tussen andere wijken en het centrum. Vlindertuinen, groene stroken, heggen zijn aangelegd. Twee speelplaatsen zijn vergroend. Samen met IVN en Vrije School Mareland is een Tiny Forest aangelegd. Op heel veel plekken in de wijk hangen nestkasten voor vogels, bijenhôtels en een gierzwaluwtil en zelfs aan een veilige egelsnelweg door de buurt is gedacht.

Een paar jaar geleden zijn nog 45 boomspiegels en 45 geveltuinten aangelegd. Eén keer per maand op zondagochtend komen diverse bewoners samen om te kletsen, snoeien, wieden en zwerfafval te prikken. Bewoners én mussen genieten nu iedere dag van deze vergroende wijk. En voor de toekomst zijn nog volop ideeën.

STEENBREEK WAARDEERT

De jury heeft grote waardering voor het aanstekelijk enthousiasme en het bijzondere uithoudingsvermogen van een groep bewoners die samen al meer dan tien jaar zorgen voor het vergroenen van hun wijk. De bewoners zijn ware pioniers geweest in een tijd dat vergroening nog niet zo hoog op de agenda stond. De Groengroep gaat zelf in gesprek met buurtbewoners. Als luisterend oor om te weten wat er leeft in de wijk maar ook met advies voor het vergroenen van eigen tuinen. Het enthousiasme werkt ondertussen aanstekelijk, zeker omdat bewoners zelf ervaren dat het straatbeeld steeds gezelliger aan het worden is. Ook het onderling contact in de buurt is verbeterd. De Groengroep is stabiel te noemen aangezien nog steeds nieuwe 'aanwas' erbij komt, mede door de actieve buurtvereniging die met regelmaat allerlei activiteiten organiseert.

Van het aanleggen van geveltuinten, boomspiegels, een vlindertuin, vergroenen van speelplaatsen tot aan het plaatsen van bijenhôtels, egelhuizen, nestkasten en regentonnen. Bij ieder deelproject wordt opnieuw samenwerking gezocht met diverse partijen. Onder andere buurtbewoners van jong tot oud, woningcorporatie Portaal, GaGoed, IVN en gemeente Leiden. Met de inzet van vele vrijwilligers en soms slim gebruik gemaakt van subsidies en/of een kleine financiële bijdrage van partijen is stap voor stap heel veel bereikt. Ook vanuit andere wijken in Leiden wordt steeds meer interesse getoond in deze succesvolle aanpak.

De jury waardeert de lange adem van de Groengroep want soms is het nog lastig om ideeën richting uitvoering te krijgen. Zo heeft het bijna 10 jaar geduurd om het groene slingerpad te realiseren. Dankzij het vastbijten van de Groengroep, is het uiteindelijk gelukt om een serieuze gesprekspartner van de gemeente te worden. Gelukkig zijn de lijntjes met de gemeente nu korter waardoor de samenwerking is verbeterd.

Al deze kleine projectjes in de wijk bij elkaar zorgen voor het verbeteren van de biodiversiteit en het klimaatbestendig maken van de wijk. Daarnaast zijn er de positieve effecten op de gezondheid en de sociale cohesie. De Groengroep is een inspiratie voor andere gemeenten. Het laat zien dat ook met heel veel kleine stapjes een groots resultaat bereikt kan worden. En de Groengroep is nog lang niet klaar. Een buurt-moestuin, het vergroenen van een parkeerplaats en speeltuin en het aanleggen van een bloemenparadijs op een versteend plekje bij een aantal huurwoningen staan alweer op de planning.